

fotoverslag reis **'De Kraanvogels van het Fochteloerveen'**, februari 2023

foto's van de deelnemers: Patou Van Decraen, Hans Zweekhorst en Yvonne Oostwegel. tekst: Emile Dirks



Kraanvogels boven het Fochteloerveen (Patou Van Decraen)

Na aankomst in ons hotel bij Elsloo en na de onderlinge kennismaking hadden we er veel zin in om de natuur in te gaan. Aan de zuidkant van het Fochteloerveen konden we meteen al genieten van onze eerste Kraanvogels. Het waren er vandaag niet veel, bij elkaar opgeteld zo'n 11. De andere dagen namen we nooit meer dan zo'n 11-13 vogels waar.



Kraanvogels op de dijk (Patou Van Decraen)

Dit jaar waren er dus helaas geen behoorlijke aantallen overwinterende Kraanvogels in en rond het reservaat. Dat verschilt per winter. Maar we konden ze wél regelmatig mooi zien! Soms met fraai tegenlicht en op 'n ander moment springend en dansend: balts! Enkele keren kwamen we, opvallend genoeg, op verschillende plaatsen 'n viertal Kraanvogels tegen: twee oudervogels met twee vogels nog in onvolwassen klee. Deze 'Vier van Fochteloo' zouden zomaar alle keren dezelfde exemplaren geweest kunnen zijn. Die eerste dag vloog een keer een Zeearend langs, nadat er heel veel ganzen en eenden plotseling uit de plassen van het Kleine Veer waren opgestegen.



Een onvolwassen Zeearend geeft een vliegshow weg vlak voor onze neuzen (Hans Zweekhorst)

Korte tijd later probeerde een, waarschijnlijk dezelfde, Zeearend in een boompje bij ons in de buurt te landen: wij werden getraakteerd op de acrobatische toeren van de arend, om uiteindelijk in 'n boompje uit te kunnen rusten. Een roofvogelsoort die we misten was de Slechtvalk. Het lijkt alsof er deze winter minder in ons land verblijven. Maar dat gemis werd ruimschoot goed gemaakt door de Blauwe Kiekendief. De laatste ochtend bijvoorbeeld, gingen we vóór het ontbijt in het veen kijken of we deze kiekendief misschien zouden zien, op het moment dat ze hun

slaapplaats verlaten. Wát een geluk hadden we: alles bij elkaar opgeteld zagen we zo'n 10 mannetjes en ongeveer 15 vrouwtjes laag rondvliegen. Na enige tijd waren ze bijna allemaal vertrokken, de regio in, om heel de dag te foerageren. Het was een prachtig schouwspel! Alle andere dagen namen we ook regelmatig de Blauwe Kiekendief waar; iets vaker mannetjes dan vrouwtjes.

Heel veel eenden- en ganzensoorten werden door ons waargenomen: Kolgans, Toendrarietgans, Brandgans, Grauwe Gans, Nijlgans en Canadese Gans. Daar droeg zeker ons bezoek aan De Onlanden aan bij. Hoewel het die ochtend flink motregende en uitzichttoren Het Beeld wegens



Een mooi mannetje Blauwe Kiekendief cirkelde boven ons tijdens de Bonghaar-wandeling (Patou Van Decraen)

vandalisme afgesloten was, zijn de meeste soorten eenden en ganzen juist hier door ons waargenomen. Ook alleen hier zagen we Dodaars, Fuut, Grote Zaagbek, Bruine Kiekendief, Scholekster, Watersnip, Kauw, Roek en Grote Mantelmeeuw. Overigens hadden we een heel aardig onderkomen. We konden gebruik maken van onze eigen, gezellige zaal, met prettig geprijsde drankjes: mooi geregeld.



Ongezien voorbijvliegen lukte écht niet . . . (Yvonne Oostwegel)



Mannetje Grote Kruisbek (Patou Van Decraen)

Onze ontdekkingsstocht door het Aekingerzand leverde inderdaad een wel heel bijzondere ontdekking op: een paartje Grote Kruisbek. Die werden door ons goed bekeken en op de foto gezet. Omdat we niet zeker wisten of het de gewone of de Grote Kruisbek betrof, hebben we uitvoerig de waarneming geanalyseerd en onderling besproken: het kón haast niet anders zijn dan die zeldzame soort. En dat was ook zo. Van de administratie van waarneming.nl (daar is de



Volop aandacht bij de foto-determinatie van de bijzondere kruisbek: het was wel degelijk de Grote Kruisbek: een zeldzame soort (Yvonne Oostwegel)

soort door mij gemeld) kreeg ik de mededeling terug dat het inderdaad deze soort betrof! Door de flinke wind hadden de Boom- en Veldleeuwerik in de Kale Duinen/Aekingerzand wat minder zin om uitgebreid in de lucht te hangen en te zingen. Niet getreurd: het landschap was er indrukwekkend! En ook daarna: het Doldersummerveld was zonder meer uniek te noemen.

Andere soorten waar we deze vier dagen van konden genieten waren: de Goudplevier met z'n warmlichtbruin/goudkleurig verenkleed; de rustig cirkelende Havik; de Wilde Zwanen op de akker, mooi in de telescoop;



Een klein groepje Wilde Zwanen in het buitengebied bij Fochteloo (Hans Zweekhorst)

de zingende Grote Lijster; de eenmalige verschijning van twee Raven en de Klapekster op twee dagen. Op de laatste dag kwam er eentje steeds dichterbij ons toe vliegen, van uitkijkboompje naar uitkijkboompje, tijdens onze wandeling



Steeds dichterbij kwam de Klapekster . . . (Hans Zweekhorst)

door het veen, de wandelroute Bonghaar. We hebben 'm mooi kunnen observeren door de kijker en de telescoop. Ook twee passanten genoten graag mee . . . Twee andere passanten vlógen daar: eerst laag, daarna hoog: twee volwassen Zeearenden! Wat een machtig schouwspel! In 2022 hebben voor het eerst Zeearenden in het Fochtelooengebied gebroed. Misschien waren dit wel die twee. En mogelijk gaan deze twee opnieuw hier broeden dit jaar. Hoewel ze wat verder weg vlogen, waren ze fraai belicht door de zon. We hadden die laatste dag overigens heel rustig weer, met veel zon en geen tot nauwelijks wind. Dat weertype hadden we ál deze dagen wel gewild . . . Tijdens onze trip namen we natuurlijk ook 'andere dieren' waar, of sporen er van: dassensporen bij Polder Ravenswoud en beversporen in De onlanden. Ook hadden hier en daar



Baltsende Kraanvogels in het Compagnonsveld (Patou Van Decraen)

Wilde Zwijnen van de berm een 'zwijnenstal' gemaakt. Opvallend genoeg hebben we de Vos niet gezien. Een woord van dank gaat uit naar Jantien, Raymond en Sjoerd voor het beschikbaar stellen van hun auto voor het vervoer van deelnemers door deze mooie regio. Zonder jullie waren we nergens gekomen 😊.

Deze reis namen we zo'n 84 vogelsoorten waar. Een mooie score, al was het ons daar niet zo om te doen. Fijn dat jullie mee waren op deze interessante vierdaagse trip: Marleen, Patou, Lies, Meriam, Mei Lie, Jantien, Koos, Raymond, Yvonne, Sjoerd, Hennie, Peter, Hans, Kees en Grada.

Blijf genieten en wie weet: tot ziens!

